

Vacunas 2018

Magda Campins Martí, Fernando A. Moraga Llop, editors

Madrid: Undergraf, 2018

ISBN: 978-84-09-05619-4

Un exemplar més de la magnífica col·lecció a què ens tenen acostumats aquests autors. Aquesta última edició es va publicar el novembre del 2018, any en què es commemorava el centenari de l'epidèmia (o pandèmia) més mortal de grip coneguda, la mal anomenada «grip espanyola». Per això, el primer i l'últim capítols tracten d'aquest tema històric, però que també ha condicionat molts dels posteriors coneixements sobre la grip i han influenciat en els avenços de les vacunes d'aquesta infecció vírica.

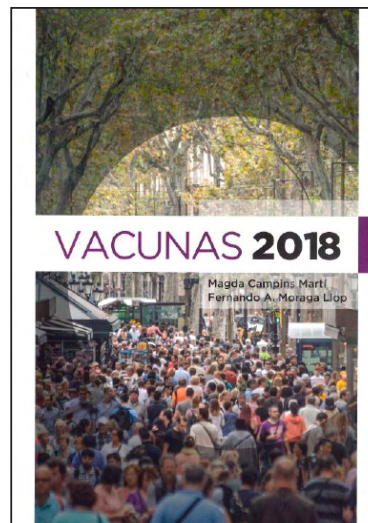
Com és habitual, a més d'aquests dos autors i editors del llibre, en la confecció del text hi han intervingut diversos autors més, concretament cinquanta-sis, de Catalunya i de la resta d'Espanya. L'augment important de col·laboradors en aquesta edició és deguda al fet que en algun dels capítols hi participa més d'un.

El format és idèntic al d'altres edicions en qualitat i mida del paper, idioma (castellà) i ordenació dels temes tractats, donant una rellevància especial a les malalties que es poden prevenir amb vacunes i a les novetats, millores o canvis que s'han presentat al llarg de l'any. L'únic canvi des de l'anterior edició del 2017 ha estat la modernització de les tapes, que en l'edició actual és una fotografia de Marta Mengod d'una gentada a l'aire lliure. És de suposar que l'han escollida perquè representa l'escenari ideal per al contagi d'algunes malalties.

En aquesta ocasió s'ha fet càrrec del pròleg el Dr. Valentí Pineda i Solas, president de la nostra Societat i membre del Consell Assessor de Vacunes de l'Agència de Salut Pública de Catalunya. Els seus comentaris tracten sobre la importància de les vacunes, el constant desenvolupament de noves vacunes i la millora de les existents; també encomia la tasca dels autors, tant en el curs anual que comparteixen, com en la confecció del llibre, i fa una anàlisi dels diferents capítols. Ell mateix també col·labora en el capítol de comentari d'articles publicats el 2017 en diverses revistes.

El llibre consta de cinc apartats dedicats a temes de vacunes, més dos blocs de tallers de casos pràctics (per a metges i infermeria) i com a colofó, a «Historia de la vacunología», la transcripció sencera del número 280 de la revista *España Médica*, publicada fa cent anys, l'1 de novembre de 1918. Tot el seu contingut tracta sobre l'epidèmia de grip amb el títol «La epidemia de gripe en España» amb una presentació en què el Dr. Luis Ignacio Martínez Alcorta explica, amb visió històrica i amb els coneixements actuals, aquella pandèmia i els factors que van intervenir en la disseminació universal d'aquella grip.

El primer apartat es titula «Vacunación antigripal. Un reto constante», amb una introducció: «1918-2018, 100

años de conocimiento sobre la gripe», seguit d'un capítol també històric, «Primer centenario de la gripe española». Segueixen tres capítols dedicats a les vacunes de la grip, amb les novetats actuals i noves estratègies de l'OMS.

El segon apartat està dedicat a malalties invasives, epidemiologia i impacte de la vacunació. Tracta tres temes: la malaltia meningocòccica a l'Àfrica, la malaltia pneumocòccica a Catalunya i l'efectivitat de la vacuna pneumocòccica 13-valent en infants (Estudi Barcino 2012-2016).

El tercer bloc es titula «Más información sobre vacunas», amb cinc temes: la relació dels brots epidèmics rellevants durant el 2017 al món, la vacunació de l'adolescent, el paper de la farmàcia comunitària en les vacunacions, l'obligatorietat de les vacunes des de la perspectiva del pediatre i les novetats en vacunologia 2017-2018.

El quart bloc, amb el títol «Progresos en vacunología», es compon de quatre capítols que tracten de la vacunació i l'optimització de la memòria immunitària, les novetats en la vacunació antimeningocòccica B, noves opcions en vacunes hexavalents i la immunització materna.

El cinquè bloc, «El top 10 de los artículos sobre vacunas en 2017», consta de dos capítols amb comentaris fets per experts en el tema sobre deu articles considerats de màxim interès publicats durant l'any 2017.

L'apartat «Taller de casos prácticos» ens planteja una sèrie de casos especials en què probablement un metge no habituat hauria de consultar amb experts o derivar el pacient a un centre especialitzat en vacunacions.

En fi, el llibre és necessari per a qualsevol persona, pertanyent o no al món de la salut, que vulgui estar al dia de les malalties que es poden prevenir amb vacunes i de les novetats i millores d'aquestes. En aquesta ocasió, a qui li agradi la història de la medicina disposa, a més, tant en el primer apartat com en l'últim, d'uns textos de tema històric tan apassionants com una novel·la.

Adela Retana Castán